

2. AZ IGE TESTTÉ LETT A KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(Jn 1,1–18)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Ulrich Wilkens: Das Evangelium nach Johannes, Göttingen, 1998; Ravasz László: Kis dogmatika, Budapest 1990; Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Leonart Goppelt: Az Újszövetség teológiája, Budapest 1992; Alister McGrath: A keresztyén hit, Budapest, 2006)

A református egyházi év, a karácsonyi ünnepkör advent első vasárnapjával kezdődik. Az ünnepkörhöz tartozó ünnepek:

- Advent négy vasárnapja,
- Szenteste,
- Karácsony első napja,
- Karácsony második napja,
- Óév,
- Újév,
- Jézus megkeresztelkedésének ünnepe.

Karácsony – Jézus testet öltésének ünnepe:

Karácsonykor azt ünnepeljük, hogy Isten az emberi világot úgy menti meg, hogy Ő maga emberként jelenik meg, felveszi magára ezt az emberi alakot, és beleöltözik az ember életébe és sorsába.

János evangéliuma Jézusnak egy másik arcát mutatja be, mint a szinoptikus evangéliumok. Ha különbséget szeretnénk tenni a két Krisztusábrázolás között, akkor azt lehetne mondani, hogy a szinoptikus evangéliumok elsősorban a történeti Jézus mutatják be, addig János evangéliuma elsősorban a mennyei Isten Fiáról beszél.

1-8. versek: Prológus.

A hagyomány szerint a János evangéliumának első nyolc verse őskeresztyén gyülekezeti ének. Jézus Krisztust, aki a történelem egy adott idejében jelent meg, a végtelen időbe helyezi. A himnusz első felében (6-8. versek) Isten Fiának az önmaga megaláztatásáról szól, az eredeti Istennel egyenlőségből az emberiséggel való teljes közösségből, az inkarnációtól a kereszthalálig.

1-3. versek: János evangéliuma, és Jézus története is ugyanazzal a kifejezéssel kezdődik, mint a teremtés története a Szentírás elején: „*kezdetben*” Ez a kezdet azonban nem a teremtésre vonatkozik, hanem az idők előtti időre. Ez a három vers az Atya és a Fiú kapcsolatáról beszél. Az egységről. A görög 'logosz' szó héber megfelelője a 'dábár', ami szót és tettet egyaránt jelent. A Logosz, ami a bölcsesség és tudás és a történet egyszerre. A harmadik vers szól a teremtésről, de lényegében csak a Teremtőről vall.

4-5. versek: A harmadik vers után kimarad a bűnbeesés tényére való utalás. Ez a két vers már Jézus testet öltése utáni reakciókat mutatja be. Kontrasztosan beszél János Istenről és a teremtett világról. A sötétség és a világosság a bűn és a büntelenségnek a szimbóluma is. A bűnbeesett

világ reakciója Isten testet öltésére az elutasítás. A sötétségben élő világ nem ragadta a testet öltött Krisztus által kapott lehetőséget.

6-8. vers: Ennek a testté lett Logosznak a történetét azonnal Keresztelő Jánossal köti össze János evangélista. Ugyanazzal a szóval fejezi ki az evangélista János megjelenését, mint a 3. versben a teremtett világ életre hívását. Ő is Isten akaratából és küldetése révén jelent meg a világban. Keresztelő János személye körül felvetődött a kérdés, hogy ő-e a Messiás. A prológos szerint ő csak tanú. Isten küldötte. Tanúsága azonban nem azt jelenti, hogy ő egyszerűen szóban tesz bizonyosságot. Hanem 7. vers szerint mártír, azaz olyan tanú, aki megpecsételi tettekkkel a szavait. Kétszer hangzik el a versben a mártír kifejezés. Sőt a 8. versben még egyszer. Előre vetíti ezzel Keresztelő János sorsát.

9-13. vers: Ezek a versek valójában a korábbi verseket ismétlik el annyival kiegészítve, hogy megjelennek azok, akik mégis befogadták Krisztust. Minden ember lehetőséget kapott arra, hogy felismerje a Megváltót. A prológos Jézusnak az Atyával való egységéről beszélt, itt pedig szó esik arról, hogy Jézus egy volt az emberekkel. (11. v.) Három szó is kifejezi, hogy ez a világ a Jézus saját világa volt. És itt nem kellett.

14-18. vers: Jézus valóságát a fizikai test megnevezésével hangsúlyozza az evangélista. Nem csak eljött, hanem sátrat vert a földön, ahogy ezt a görög ige jelentése elmondja. Kegyelem és igazság jellemezte Jézus dicsőségét. Jézus kettős természetének kifejezése az, hogy testben jelent meg és az ő dicsőségét látták az emberek. Az Ószövetségben olvassuk, hogy Istent senki sem láthatja szemtől-szembe az ő dicsősége miatt. Jézus testetöltésével kiderül, hogy Isten felvállalta azt, hogy saját magát az emberi test kerete közé helyezze, hogy mégis láthassa az ember az Ő dicsőségét. Annak a hangsúlyozása, hogy Isten lett testté, az ellen a tévtanítás ellen szól, amely szerint Jézusnak nem volt valóságos teste, hanem csak látszat teste. Másrészt az ellen a tévtanítás ellen, amely a testet elveti. A 17. versben szereplő kegyelem és igazság fogalmak az Ószövetségben gyakran fordulnak elő együtt. 2Móz 34,5–6 szerint e két tulajdonság Isten nevéhez tartozik. „*Ekkor szállt felhőben az ÚR, odaállt mellé, és kimondta az ÚR nevet. ⁶Elvonult előtte az ÚR, és így mondta azt ki: Az ÚR, az ÚR irgalmas és kegyelmes Isten! Türeleme hosszú, szeretete és hűsége nagy!*” Az az Isten lett testté Jézus Krisztusban, aki magát a népének kijelentette.

Logosz-Jézus: János evangéliumának az elején használt görög filozófiai kifejezés, a gnózis fontos kifejezése. János evangélista azonban Jézus praeegzisztenciájáról, (testet öltés előtti) létezéséről szól. Krisztus már létezett a földi Jézus megszületése előtt. Ahogy János evangélista leírja a teremtésnél már ott volt Krisztus.

Keresztség gyakorlata Jézus korában:

Jézus tanítványainak keresztségi gyakorlata formailag a Jézust követők közösségéhez és hitvallásukhoz való csatlakozást jelentette. Értelmét tekintve a bemelegítés maga szimbolikus cselekmény volt. Az alámerülés az addigi tévelygéssel való szakítást jelentette, a korábbi életmód megbánását, az ítélet felvállalását, az óember halálra adását. A vízből való kiemelkedés pedig a bűnbocsánatot, az új életre kelést, a fiúvá fogadást jelentette (Róm 6), a Krisztushoz tartozók közösségéhez való tartozást.

„*Bár maga Jézus nem keresztelt, hanem a tanítványai.*” (Jn 4,2)

Jézus megkeresztelkedése:

Jézus megkeresztelkedése áldozati halálára előre mutató jel volt, amit megerősített Isten Szentlelkének a kijelentése is, amikor az égből szólalt meg: „*Ez az én szeretett Fiam, akiben*

gyönyörködöm.” (Mt 3,16). Ez a mondat teszi mindenki számára érthetővé, hogy Jézust, és cselekedeteit, szavait és tetteit milyen dimenzióban kell értelmezni. Ő Istennek az az egyetlen Fia, akiben maga Isten cselekszik, akiben maga Isten jött el a földre. Isten hosszú hallgatási idő után ismét megszólal a mennyből.

A mennyből megszólaló mondat olyan, mint egy prófétai elhívás, mint a végidők Úr Szolgájának az elhívása. „Ez az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, akiben gyönyörködöm. Lelkimmel ajándékoztam meg, törvényt hirdet a népeknek. (Ézs 42,1)

Jézusnak nem volt szüksége arra, hogy megkeresztelkedjen, mivel ő büntelen volt. Az Ő megkeresztelkedésének ezért más a jelentése és jelentősége, mint bárki másénak. - Egyrészt Jézus a megkeresztelkedésével kifejezte, hogy Keresztelő János személye, tanítása mellé áll. Keresztelő János vonakodott Jézust is megkeresztelni: „János azonban megpróbálta visszatartani őt, és ezt mondta: „Nekem volna szükségem arra, hogy megkeresztelj, és te jössz hozzám?” (Mt 3,14)

- Másrészt (ez a lényeges) Jézus ezzel a tettel kifejezi, hogy beállt a megtérésre hívottak közé, kifejezi, hogy Ő is azt az életet fogja isteni mivoltában a földön élni, amit minden más. Ahogyan magára vette az emberi természetet, úgy veszi magára mindazt, ami ezzel a sorssal együtt jár. Büntelenként a bűn következményét is felvállalja. A megváltást úgy viszi véghez, hogy az emberek élete lesz az élete, és az emberiség sorsa lesz az ő sorsa is.

Keresztség:

Jézus előtt már gyakorolták a keresztséget, de értelmet Jézusban nyert. Az üdvtörténet során Isten az Ő igéjét folyamatosan jelekkel és cselekményekkel szemléltette, erősítette meg és pecsételte meg. A keresztség az Újszövetség első sákramentuma. Ószövetségi előképe a körülmetélkedés. A keresztség egyszeri, megismételhetetlen. A keresztség a kegyelmi szövetségbe való felvételt jelenti és ezt a felvételt pecsételi meg. A bűnbocsánatot és az újjászületést nem a keresztség adja. A keresztelezés előfeltétele a hitvallástétel.

A keresztség mai gyakorlata szerint csak vízzel való meghintés történik, nem pedig teljes alámerülés a felemelkedés a vízből. A keresztség egyszeri esemény.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom:)

SAKMAI HÁTTÉRANYAG ELKÉSZÍTÉSE FOLYAMATBAN

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja felsorolni a karácsonyi ünnepkör ünnepeit. ○ Tudja, mit jelent az advent a tankönyvi szöveg alapján. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja felsorolni a karácsonyi ünnepkör ünnepeit, és fogalmazza meg azok üzenetét.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel elmondani a tankönyvi szöveg, Az Ige testté lett tartalmát. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: János 1,14. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan értelmezni és röviden elmondani a tankönyvi szöveget. ○ Tudja értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: János 1,14.
---	---

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Az élet szerves részei az ünnepek.

Kognitív cél: Annak a bemutatása, hogy a karácsonyi ünnepkörben milyen ünnepek vannak és ezek milyen üzenetet hordoznak a számunkra.

Affektív cél: Az ünnep megélésének háttere és érzelmi vonatkozásai.

Pragmatikus cél: Arra bátorítás, hogy az ünnepek megértett üzenetét saját életére nézve keresse és ezt a lehetőségeinek megfelelően mások számára is adja tovább.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Kezdjük az órát gyertyagyújtással – gyújtsunk meg egy gyertyát, vagy adventi koszorún az időszaknak megfelelő számú gyertyát Énekeljünk néhány adventi, karácsonyi éneket!</p> <p>1. Beszélgetési lehetőség:</p> <p>TK-ünnepekörök Milyen ünnepek tartoznak a karácsonyi ünnepkörhöz? Melyiket szoktátok megünnepelni?</p> <p>2. MFEI 1-2:</p> <p>Milyen érzésekkel vártok a karácsonyra? Hogyan ünnepeltek?</p>	<p>Az adventi öröm átélése</p> <p>TK Ünnepi érzések felidézése</p> <p>MFEI 1-2. feladat</p>
Feldolgozási javaslat	<p>1. Az advent jelentése</p> <p><u>A karácsony jelentősége</u> Beszéljük meg: mit tudnak róla Mutassunk rá: Advent: az Úr eljövetele Karácsony: Jézus Krisztus testté létele</p> <p>MFEI 1: mit jelent az advent kifejezés</p> <p>2. Jézus születésének örömhíre János evangéliumában</p> <p>TK</p>	<p>TK MFEI 1</p> <p>Rámutatás az advent jelentésére, a karácsony jelentőségére</p> <p>TK A karácsonyi eseményre vonatkozó ige</p>

	<p>Olvassuk el az Igét, és beszéljük meg: Miben különbözik az eddig megismert karácsonyi történetektől? A jánosi igeszakasz sajátossága: az üzenetre mutat, Jézus, mint világosság</p> <p>3. Aranymondás:</p> <p><i>„Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.”</i> (Jn 1,14)</p> <p>Értelmezzük a mondatot! Miért jó hír ez?</p> <p><u>Mutassunk rá: Isten jelen lehet az életünkben és az ünnepünkben (Immánuel= velünk az Isten!)</u></p> <p>MFEI 4: imádság Szentestére, ajándékba a családnak Mutassunk rá: az ünnep ajándéka, hogy Isten velünk lehet Jézus Krisztus által, ennek megélése az imádság is</p> <p>4. Énekjavaslat:</p> <p>Jöjj, ó jöjj... (TK 10. ének), Új világosság... (TK 20. ének)</p>	<p>megismerése János evangéliumából</p> <p>TK Az aranymondás értelmezése</p> <p>MFEI 4. feladat Rámutatás a karácsony igazi ajándékára, és a továbbadás lehetőségére</p>
Munkáltatás		
Házi feladat	MFEI 6: Gyűjts karácsonyi képeket, képeslapokat! Készíts belőlük montázst a következő üres helyre!	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A születés (film):

<http://www.nicelife.hu/galeria/film/szuletes.php>

A karácsonyi történet képekben:

<http://www.freebibleimages.org/photos/mary-angel/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-003-birth-announcement/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ed-mary-angel/>

<http://www.freebibleimages.org/photos/shepherds-angels/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ls-shepherds-angels/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ed-shepherds-angels/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/christmas-shepherds/>

A Király megszületett című rajzfilm:

<https://youtu.be/ENSUfRBPWK4>

A film 52 perces, részleteiben felhasználható az órán.

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 95-96. oldal

A képen látható:

- Infógrafika: Karácsonyi ünnepkör
- Fénykép: adventi koszorú

A szöveg: Advent. Az Ige testté lett

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Milyen ünnepek tartoznak a karácsonyi ünnepkörhöz? Mit tudsz ezekről az ünnepekről?
- Figyeld meg az adventi koszorút! Mit jelképez ez a koszorú? Honnan származik ez a szokás? Keresd meg az interneten!

2. Szövegelemzés

- Mi az advent szó jelentése? Kire vonatkozik? Mi történik az adventi időszakban?
- Mit jelent János evangéliumából vett idézet: „Az Ige testté lett!”?
- Gondold végig a karácsonyi történetet! Milyen képek jelennek meg előtted?
- Ti hogyan ünnepeltek karácsonykor?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz

„Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.”

- Keressétek ki a Bibliából az Igét! Olvassátok el! Értelmezzétek!
- Mit jelent „az Ige testté lett”? Kiről beszél Keresztelő János?
- Ki az Atya egyszülöttje?

Ráhangelődéshez: Ünnepek

Írjuk fel kisebb lapokra állami, egyházi és családi ünnepek, ünnepségek neveit, lehetőleg jusson mindenkinek egy a csoportban. (Karácsony, húsvét, március 15, keresztelő, születésnap, ballagás, stb.) A csoport elé kiállva pantomimmal vagy másféle mutogatással, némajátékkal próbálják meg elmutogatni, rávezetni a csoport többi tagját arra, hogy melyik ünnepet húzták. (Pl. március 15 – kokárdát tűz, születésnap – tortát kap, húsvét – locsolkodik, stb.) Utána kicsit beszélgethetünk arról, hogy mik voltak azok a tipikus elemek, amikből rá lehetett ismerni az ünnepre, kicsit részletesebben belemehetünk a karácsony tipikus jegyeibe és megvizsgálhatjuk, hogy ezek mennyire felelnek meg a bibliai karácsonyi üzenetnek.

Beszélgétek meg a következő ének alapján, mit jelenthet számunkra az advent!

H. Rohr

Ad-ven-ti hí-r- nök: friss fenyő- ág.
Lo- bog az el- ső gyer- tya láng!
Ka- rá- csontvár- va láz- ban a föld,
Is- te- ni gyer- me- ket kö- szönt.
Uj- jong a szí- vünk, dal- ra gyúl,
Nincs már mesz- sze az Úr!

2. Adventi hírnök: friss fenyőág,
Lobog már két kis gyertyaláng!
Ha zörget Jézus, jól figyelj ám,
Betér a szívünk ajtaján!
Ujjong a szívünk, dalra gyúl,
Nincs már messze az Úr!	3. Adventi hírnök: friss fenyőág,
Lobog már három gyertyaláng!
Múlnak az évek, életünk száll,
De utunk végén Jézus vár!
Ujjong a szívünk, dalra gyúl,
Nincs már messze az Úr!
4. Adventi hírnök: friss fenyőág,
Lobog már négy kis gyertyaláng!
Azt mondta Jézus; visszajön még,
Újjá lesz akkor föld és ég!
Ujjong a szívünk, dalra gyúl,
Nincs már messze az Úr!	

M. Fresch nyomán Hamar István

Készítsetek „Kérdezz-felelek” játékot a karácsonyi történetben szereplő tárgyakhoz! A kérdéskártyákra írjatok 6-6- állítást az egyes tárgyakhoz. Próbáljátok is ki a játékot!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFEI 115. o. 5. feladat/ MFGY 87. o. 5. feladat

Az értelmezendő ige nem az itt szereplő, hanem a János 1,14 – a lecke aranymondása

A témához felhasználható énekek:

Református énekeskönyv: 328. dics. 1.3. verse: Jöjjetek Krisztust...

Református énekeskönyv: 280. dics. 2-3. verse: Boldog, ki csendes... (dall. RÉ 84. zsolt. Ó seregeknek...)

Református énekeskönyv: 282. dics.1. 7-8.verse: Nékünk születék... (+BS, DU)

Református énekeskönyv: 329. dics. 1-2. verse: Itt állok jászolod felett... (+BS)

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 82. Új esztendő, vígság szerző... újévi ének

Jézushoz Jöjjetek: 111. Várni jó – kánon (+DU)

Hittankönyv: 20. 1-2. 5-6.verse: Új világosság jelenék (+RÉ)